

A bőséges interjúk mindezt gazdagítják. De azt is bizonyítják, hogy elmaradhatatlan a médiaandragógia még teljesebb jövőbeni kifejtése. Bizonyára az újabb tudományos kutatások célja és témája is lesz mindaz, amit e könyvben problémaként ismerhetünk meg.

A médiaandragógia könyv legrészletesebben az értékteremtés, az értékközvetítés, a legfontosabbnak vélt értékek problémáival foglalkozik. A kutató szerint ez a vizsgált tudományág központi kérdése. A könyv e részének olvasásakor – az értékszavas Magyarországon – különösen izzik, felforrósodik a mondanivaló. Az izgalmas olvasmány ekkor válik a legizgalmasabbá. A szerző többek között idéz *Andrea Bocelli* interjújából (ez az MTV-ben 2005-ben hangzott el) – ...a médiumok csodálatos értékközvetítésre képesek, de sok „talmi” értékkel is találkozhatunk bennük... Dr. Nagy Andor József egész könyvében nagy meggyőződéssel a média általi csodálatos értékközvetítést hangsúlyozza. A helyesen ítélők számára ez is objektív tény!

Ugyanakkor a könyv egy külön fejezetben foglalkozik a „Janus-arcú” médiával, amely a vélt és a valós problémák forrása. A szerző álláspontja az, hogy csupa jó, pozitív előjelű, szigorú erkölcsű médiát sehogy sem lehet teremteni. Megjegyezzük, hogy jóval erkölcsösebb, jóval műveltebb és elfogulatlanabb „média-munkásokkal” ez jóval több eredménnyel járna. A gyakori manipulálás, a fanatizálás, a züllesztés, a gyűlölet szítása a médiában „a másképpen gondolkodók ellen” szégyenteljes, és a „demokratikus” magyar média többségében sürgősen megszüntetendő lenne. Dr. Nagy Andor József ezt ilyen élesen nem fogalmazza meg! De egy értékalapú pedagógia oldaláról – Magyarország jelene és jövője érdekében – a probléma megoldásának lehetőségét csak így tudjuk megfogalmazni.

A pedagógia, a médiapedagógia, a médiaandragógia professzora könyvének befejező sorában azt a reményét fogalmazza meg, hogy a médiában a sok-sok negatív hatás a jövőben csökkenni fog. És a gyermekeket, az ifjakat, de a felnőtteket érintően is a valódi értékekre építés lesz a jellemző. Jó ezt olvasni! Ebben a szerző mélységesen hisz. Ezt a hitét egész könyve sugározza és nagy tudása alapozza meg.

A jelentős irodalomjegyzék és a bőséges interjúk tovább növelik a könyv értékét és hasznosíthatóságát.

A tanulmányozott könyv alapján úgy gondoljuk, hogy a könyvet író professzor a médiaandragógia újabb kutatási eredményeit, hasonlóan értékes és szép könyvben, amelyről a fentiekben néhány sort tudtunk írni, belátható időn belül közzé teszi. Ezt az újabb könyvet a 21. századi fejlődés, a média hatásának és a felnőttoktatás arányainak várható jelentős növekedése már napjainkban is erőteljesen igényli.

Dr. Nagy Andor József: Médiaandragógia. Urbis Könyvkiadó, Budapest, 2005. – 168 p.

DR. MOLNÁR PÉTER

főiskolai adjunktus

Szegedi Tudományegyetem

Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar

Luigi Giussani: A nevelés kockázata

Könyvében a nevelés jellemzőit sajátos csoportba szedő szerző hosszú ideig serdülő korú tanulókkal foglalkozott. Ekkor szerezte tapasztalatait, és gondolkodott el a nevelés lényegéről, melyeket személyes hangon oszt meg olvasóival.

A hagyományról

Giussani a nevelés tartalmi jegyeit vizsgálva jut arra a következtetésre, hogy a múltat igaz módon kell bemutatni az ifjúságnak. A hagyományt mint munkahipotézist jelöli meg, mely bevezeti az embert a „világ dolgaival történő összehasonlításba”. Hagományként tartja számon mindazon értékeket, melyekbe a gyermek beleszületik. Fel kell tárnia a dolgok értelmét a serdülő számára, hogy felfedezhessen, és az élet valóságába bevezetést kapjon. Minden gyermeknek találkozni kell valakivel, valakikkel, akik megjelenítik számára a valóságot. Kiemelt küldetésük van ebben a fontos munkában a szülőknek és a családnak. A nevelés képes a hagyomány által megvilágított valóságba bevezetni a nevelteket. A felelősségteljes nevelés hagyománytisztelő. A család mellett az iskolai nevelési elkötelezettség döntő: semleges iskola helyett olyanra van szükség, amely nyitottá teszi a szellemet, szabaddá teszi a lelket.

A tekintélyről

A tekintély a követésre méltó személy(ek) azon tulajdonsága, hogy következetesen figyelmeztet(nek) az értékekre és az irántuk való elkötelezettségre. A gyermek számára az első tekintélyt a szülők jelentik. Ők vezetik be az alapvető értékek világába gyermekeiket. A szülők életadók, a legmagasabb rendű emberi érték megteremtői. A szeretet vezérelte szülői gondoskodás viszi a gyermekeket a család kultúrájába, környezete szokásrendszerébe.

A meggyőződésről

A meggyőződés a nevelés és az önnevelés hatására fokozatosan kialakuló jellemvonás. Akkor a sajátunk, ha egy gondolatról, elvről, eszméről észre vesszük, hogy kapcsolatban van helyzetünkkel, valóban saját terveinkre, vágyainkra vonatkozik. Akkor fogadjuk el, ha tapasztalataink igazolják érvényességüket számunkra. A meggyőződés kialakulásához Giussani szerint segítség kell: a család, az iskola, a társadalom. Legrosszabb véleménye a szerzőnek a társadalomról van. Szerinte a társadalom megszállja az emberek tudatát, és ez a legnagyobb félrenevelő tényező. A tanár nevelő szerepét tartja a leghatékonyabbnak, de közösségi keretek között.

A szerző úgy véli, hogy a közösségi élet – mint a világ dolgaival való szembenézés lehetséges módja – eszközt jelent a világos meggyőződés eléréséhez.

A szabadságról és a kockázatról

A nevelés célja, hogy a nevelt egyre inkább maga cselekedjék, egyedül nézzen szembe a körülötte lévő világgal, és vállalja választásának felelősségét. A fiatal szabadsága akkor valósul meg, ha az igazi hagyományban felfedezi az értéket. „Az a nevelés..., amely fél attól, hogy a kamaszt szembesítse a világgal, és azon igyekszik, hogy megóvja őt a világ hatásaitól, az meggátolja, hogy a fiatalnak kialakuljon a személyisége a valósággal való kapcsolatban, vagy lázadóvá és potenciálisan kiegyensúlyozatlanná teszi őt.” Tehát kockáztatni kell: irányt mutatni jó és rossz között.

Luigi Giussani szerint a nevelés kockázata a nevelt szabadságának növekedésében fedezhető fel, adható meg. Ettől kezdve a nevelőnek fokozatosan háttérbe kell vonulnia, és ehhez értelmi és érzelmi kiegyensúlyozottságra van szüksége.

A nevelés felelőségéről

A felelős nevelésnek komolyan kell vennie népe múltját, hagyományait, hogy a nevelt szembe tudjon nézni a körülöttünk lévő valósággal.

A nevelésben résztvevőknek párbeszédre kapcsolatban kell lenniük. Ehhez érett személyiségre és fejlett önkritikára van szükségük a nevelőknek. A felelős nevelés jellemzői:

- őszinteség, tapintat,
- rokonszenv,
- temperamentum,
- hűség a neveltekhez,
- példaadás.

Nevelni annyi, mint bevezetni valakit a valóságba és természetesen az átfogó életszemléletbe.

A felelős nevelő olyan ember, aki képes ítéletet alkotni, és képes ezt az ítéletalkotást átadni annak okaival és megszületésének körülményeivel együtt.

Ajánlás az olvasónak

Luigi Giussani munkája keresztény és világi szellemben fródott. A könyv Erdő Péter bíboros, Magyarország prímása előszavával jelent meg. Ez is jelzi, hogy a téma hazánkban is kiemelt figyelmet érdemel.

A szerző a Milánói Katolikus Egyetem tanára volt.

Ajánlom a könyvet a nevelést komolyan vevő pedagógusoknak, érdeklődő szülőknek. A pedagógus pályára készülő egyetemi és főiskolai hallgatóknak azért lehet nagy segítség e könyv, mert benne a nevelélmélet alapfogalmainak megjegyezhető tömörséggel találja meg az olvasó.

Luigi Giussani: A nevelés kockázata. Pázmány könyvek, Szent István Társulat, Budapest, 2005. 125 p. (Fordította Kiss Ágnes)

DR. NAGY ANDORNÉ
ny. gimnáziumi igazgató
Eger

Kiss Judit:

Kétszintű érettségi: irodalom; Kétszintű érettségi: nyelvtan

A Kulcsszavak (Corvina Kiadó, 1999) háromkötetes könyv – Érettségi: Irodalom, Nyelvtan, Helyesírás – szerzője Kiss Judit egri középiskolai magyartanár újabb igen értékes kiadványokkal segíti most a kétszintű érettségire, illetve felvételi vizsgára készülő diákokat.

A Kulcsszavak sorozatának mind az érettségire készülő diákok, mind a szaktanárok körében aratott sikere arra készítette a szerzőt, hogy gyors és hatékony segítséget nyújtson az érettségi megváltozott követelményei teljesítéséhez, a kétszintű érettségihez.

Az *Irodalom* nyolc témaköre a vizsga követelményei szerint taglalja a tantárgy anyagát. Az egyes témakörök tételei bő választékot, tizenöt tétellel többet kínálnak a kötelező húsnál. Az egyes tételek mind felépítésükben, mind tartalmukban egyértelműek, mindkét szintű érettségizendő számára jól elsajátítható módon, igényesen fejtik ki a legfontosabb ismeretanyagot.

Kiváló szaktanári gyakorlatra valló a bemutatott tételek „kidolgozásának” színvonala. Dominál az a szemléletmód, amely a tantárgy igazi, elmélyült értésének a feltétele, az intertextualitás különböző típusainak érzékeltetése (pl. az egyes művek gondolatiságának összekapcsolása; a stílári áttételek; a szó szerinti idézetek szerepe, fontos kifejezések fellelhető-